

Patentstrategier

Patent kan användas på minst tre sätt. För det första för att vara ensam om en teknisk lösning. För det andra för att kunna sälja rätten att kommersialisera uppfinningen. För det tredje för att bygga ett varumärke på idén.

Övningens syfte: I den här lektionsövningen ska du få lära dig varför och hur du kan tänka för att skydda din idé från att stjälas.

En utgångspunkt för att söka ett patent är att man kan försvara det. Har du ett patent äger du rätten att tjäna pengar på tekniken. Patentintrång sker hela tiden, det vill säga att företag tillverkar och säljer samma produkt eller tjänst eller använder den teknik som du har patent på. Så fort en nyhet blir en succé kommer piratkopior. Sveriges kändaste uppfinnare Håkan Lans har varit tvungen att försvara sina smarta patent flera gånger, bland annat färggrafik i datorer mot flera amerikanska datortillverkare. Det kan därför vara smart att hålla idén hemlig så länge som möjligt och snabbt sälja så mycket du kan medan du är ensam om nyheten. Det kan till och med vara mer lönsamt än att ansöka om patent – det är ju i princip gratis att vara först.

Det finns olika skäl att söka patent. Det ger patentägaren ensamrätt under 20 år. Man kan också sälja rätten att använda patentet eller till och med sälja hela patentet.

Stora företag drar upp patentstrategier för nya produkter och tjänster innan de söker patent. De kan ha olika anledningar till det. Här presenteras tre patentstrategier:

- **Defensiv patentstrategi:** begränsa konkurrenter, beivra patentintrång och piratkopiering, skapa frihet att agera.
Exempel: medicintekniska företaget Elekta utvecklar behandlingslösningar för cancervård. De har smala produktnära patent för att bygga hinder och försvara patent främst mot konkurrenten Varian.
- **Licensstrategi:** sälja licenser (det vill säga ge personer eller företag rätten att utnyttja ditt patent mot en ersättning eller i ett geografiskt område).
Exempel: utvecklingsbolaget Välinge Innovation lanserade klickgolvet 1994 och har nu 950 patentfamiljer. De har låga licensavgifter, många smala patent och går till domstol för patentintrång i Tyskland och USA.
- **Värdeskapande patentstrategi:** positionering av företaget, bygga upp bolagets värde och börskurs
Exempel: teknikbolaget Plantagon International utvecklar stadsodling av grödor i vertikala växthus. Enbart prototyp finns. Patentet skyddar kärntekniken och har stor geografisk spridning. Teknikbolaget värderas utifrån varumärke och image.

När det inte går att söka patent

Om den tekniska funktionen inte är det utmärkande för din idé är det kanske designen som gör den unik. Då kan du istället söka designskydd och det gör du också på Patent- och registreringsverket, PRV. Om idén är så enkel att det inte går att söka patent kan namnet vara det som utmärker den. Då kan du skydda varumärket (logotypen, slogan, melodislinga och kombinationer). Även det görs via PRV. Det viktigaste är kanske ändå att komma ut med idén. Det är många som vill göra världen till en bättre plats att leva i, kanske är du en av dem och kanske är det mindre viktigt för dig att bli miljonär på kuppen.

Vilken patentstrategi skulle du använda?

- Börja med att kartlägga konkurrenterna. Vilka kan erbjuda lösningar som hjälper kunder på samma sätt som din idé?
- Om du sökt i patentdatabaser till exempel i lektionsövningen "Lär dig söka i patentdatabaser", ta reda på hur de patenterna används av företagen genom att kontakta dem. Har de en patentstrategi som är defensiv, licens eller värdeskapande?
- Bestäm vad som är viktigast med ditt patent. Utifrån det och kartläggningen välj strategi.
- Ska du söka patent? I så fall hur, var och när?

Är du entreprenör, innovatör eller både och?

Det stora steget för uppfinnare är att kunna tjäna pengar på sin idé – att kommersialisera uppfinningen. Ett patent kan inte ta din uppfinning till marknaden så att du når kunder och kan sälja den. Det krävs mycket av en människa att klara av det. Det är en viktig insikt för en innovatör, ta hjälp med det du inte kan eller inte tycker är så roligt. För de flesta är det dessutom roligare att bygga upp något tillsammans med andra. Vilken person är du?

Svara så bra du kan på tio frågor <https://innovationonline.se/10-fragor/>. De ger dig en vägledning om hur du kan tänka för att förverkliga din idé och faktiskt tjäna pengar på den.

Tack till patentingenjör Rut Herbjørnsen på Trona patentrådgivning, patentbyrån Groth & Co och Innovation Online.